

4. münchenski dani uređenja zemljišta i regionalnog razvoja »Od zaštite biotopa do cjelovitog upravljanja resursima: novi izazovi regionalnom razvoju u Saveznoj Republici Njemačkoj«

München, Njemačka, 18. i 19. ožujka 2002.

Po četvrti put na Tehničkom sveučilištu u Münchenu (*Technische Universität München*), uz suradnju Radne zajednice za regionalni razvoj (*ARGE Landentwicklung*), 18. i 19. ožujka 2002. godine održan je seminar na temu »Od zaštite biotopa do cjelovitog upravljanja resursima: novi izazovi regionalnom planiranju u Saveznoj Republici Njemačkoj«. U seminaru se okupilo tristotinjak predstavnika različitih struka (čak i liječnika alergologa) iz osam zemalja. Na početku skupa istaknuto je da münchenski stručni dani dobivaju sve veći značaj, pa je njihovo djelovanje s prostora Bavarske prošireno na područje cijele Njemačke. Skup je otvorila Vigdis Nipperdey, predsjednica Visokoškolskog vijeća Tehničkog sveučilišta München.

Radi što boljeg praćenja, seminar je bio podijeljen u tri tematske cjeline:

1. Ustrajanost u upravljanju resursima kroz nove planove krajobraza i koncepte korištenja zemljišta;
2. Zaštita resursa i upravljanje resursima u regionalnom planiranju – novi izazovi i posljedice po regionalni razvoj Njemačke;
3. Suradnja u području zaštite i upravljanja resursima.

Pod izvrsnom »dirigentskom palicom« *sveučilišnog prof. dr. Holgera Magela* brzo i koordinirano izmjenjivalo se dvadeset predavača. Tako su njemački političari, znanstvenici iz njemačkih i švicarskih instituta, djelatnici različitih uprava i planeri, svoja predavanja prezentirali na način da izazovu ponovno preispitivanje činjenica i postupaka, ili su ih koncipirali kako bi izložili svoja stajališta ili da bi prikazali određene projekte.

Od brojnih predavača, osim prof. dr. Holgera Magela, valja istaknuti mr. prof. Axela Loringa (novi voditelj Radne zajednice za regionalni razvoj), dr. Wenera Schnappaufa (ministar Bavarskog ministarstva za regionalni razvoj i pitanja okoliša), prof. dr. Hermann Schlaghecka (visoki dužnosnik Saveznog ministarstva za zaštitu potrošača, prehranu i poljoprivredu Njemačke) te sveučilišnog prof. dr. ing. dr. h. c. mult. Ericha Weisa (profesor Sveučilišta u Bonnu).

Na početku skupa prof. Magel informirao je o stručnim događajima koja su se zbili ili će se realizirati u Bavarskoj, Njemačkoj i svijetu tijekom 2002. godine. Ta-

ko je naveo da se 2002. godine održava svjetska konferencija Rio + 10, na kojoj će se razmotriti zbivanja u odnosu na okoliš deset godina poslije usvajanja *Agende 21*. Tri tjedna prije ovoga seminara u Münhenu je održan simpozij o uređenju zemljišta i razvoju ruralnog prostora za zemlje srednje i istočne Europe, na temu »Zemljišna usitnjenost i komasacija zemljišta u zemljama CEE i CIS-a«, na kojemu je usvojena i Münhenska izjava od 28. veljače 2002.¹

Ministar *dr. Werner Schnappauf* održao je predavanje u kojem je dominiralo pitanje - je li paradigmatična promjena (promjena obrasca) u politici zaštite okoliša i prirode ponovno otkrivanje kulturnog krajobraza i njegovih resursa? U nastavku je naglasio da je jedna trećina ukupne površine Bavarske određena kao zaštićeni krajobraz. Za sve aktivnosti u svezi očuvanja tako velikoga područja, od 1991. do 2000. godine utrošeno je 166 milijardi eura. Zatražio je i upozorio na nužnost interdisciplinarnog dijaloga i timskog rada, jer se samo zajedničkim radom može doći do kvalitetnih rezultata, odnosno do uspjeha. Također, podsjetio je da se najveća kvaliteta kulturnog krajobraza nalazi u ruralnom prostoru, pa je stoga potrebno vrlo pažljivo planiranje i korištenja toga resursa i tradicionalne građevinske strukture. Kao ministar, naglasio je da jedan od centralnih motiva politike koja pokriva njegov sektor, jest odgovornost za očuvanje i oblikovanje krajobraza.

Predsjednik Radne zajednice za regionalni razvoj, *Axel Loring*, podsjetio je sudionike da Europska unija ima jasno naglašene mjere za razvoj ruralnog prostora, kako na europskoj razini tako i za svaku zemlju-članicu Unije. Zato svaka zemlja-članica ima vlastiti program razvoja ruralnog prostora.

Prof. dr. Hermann Schlagbeck u svom je predavanju pozvao na preispitivanje činjenice o zaštiti resursa, te je li zaštita resursa stara ili nova zadaća strukturne politike ruralnog prostora.

Prof. dr. Erich Weis preispitivao je problem koliko se s održivom zaštitom prirodnih resursa obezvređuje vlasnika zemljišta, te smanjuju njegova prava, a *prof. Fritz Auweck* prikazao je provedbu prekograničnog projekta o zaštiti resursa u 12 općina (6 njemačkih i 6 čeških).

Prof. Magel je naglasio da tema zaštita i upravljanje resursa nije djelatnost / privilegija koja se tiče samo visokorazvijenih zemalja, nego se ona mora paralelno razvijati i provoditi u zemljama istočne Europe, odnosno u tranzicijskim zemljama. Jer, nepravilno upravljanje resursima može nepovoljno utjecati na okoliš a time i na daljnji razvoj.

¹ Kranjčević, J.; Prosen, A.: Komasaacija u srednjoj i istočnoj Europi: Minhenska izjava o komasaciji kao sredstvu za razvitak ruralnog prostora u državama srednje i istočne Europe (CEE) i Zajednici Nezavisnih Država (CIS). - **Informator**, Zagreb, 24. travnja 2002., br. 5022.

Predavači su neprestano izmjenjivali teme: zaštita, upravljanje, održivo korištenje, kao i dobro gospodarenje biotopima, upravljanje zemljištem, upravljanje krajobrazom, upravljanje vodama, planiranje krajobraza, upravljanje resursima, regionalni razvoj i druge.

Svi predavači složili su se da je zaštita resursa i upravljanje resursima pitanje globalne održivosti zacrtane *Agendom 21*, i da predstavlja temu budućnosti. Zaštita resursa i upravljanje resursima osnovna su polazišta u regionalnom razvoju a time i planiranju regionalnog razvoja. Zbog toga je ona vrlo važna za sve partnere regionalnog razvoja. Naime, svrha regionalnog planiranja nije samo donošenje regionalnih prostornih planova i planova regionalnog razvoja, nego je regionalno planiranje i regionalni razvoj znanstvena disciplina koju treba uskladiti sa socijalnim i političkim stremljenjima društva. Također je naglašeno da je upravljanje resursima nova disciplina, a ovako kompleksan sustav ne odnosi se samo na biotične i abiotične elemente već zadire i u pravo, i u ekonomiju, i u politiku. Svako ne smije se zaboraviti zadiranje u poljoprivredni sektor, korištenje zemljišta i zaštitu kulturne baštine.

Sažimajući sva predavanja, prof. H. Magel je istaknuo da upravljanje resursima nalaže usklađivanje ekoloških, ekonomskih i estetskih zahtjeva. Iako Njemačka ima dugogodišnje iskustvo u planiranju regionalnog razvoja, uređenju zemljišta te obnovi sela, svi predavači su istakli potrebu pažljivog i pravilnog upravljanja prostorom, te da planiranje treba i mora zadovoljiti svoje tri funkcije: multifunkcionalnost, održivost i konkurentnost.

Obnova sela, racionalno (održivo) korištenje resursa i svekolikih vrijednosti ruralnoga prostora, vulnerabilnost regionalnog razvoja - spomenimo samo nekoliko tema - Hrvatskoj su višestruko i trajno zadane neodložne zadaće. Zato prikaz jednog u nizu vrijednih njemačkih skupova i skupova priređenih u Njemačkoj o ovoj tematici jedino možemo završiti upitom: kada će, napokon, i u nas početi sustavna i ambiciozna znanstvena, stručna i uopće društvena skrb o obnovi sela, ruralnom i regionalnom razvitku?

Jasenska Kranjčević

Ministarstvo zaštite okoliša i prostornog uređenja
Republike Hrvatske, Zagreb, Hrvatska